

EUROPEJSKI INSPEKTOR OCHRONY DANYCH

Streszczenie opinii Europejskiego Inspektora Ochrony Danych na temat wniosku dotyczącego dyrektywy w sprawie wymiany informacji między organami ścigania państw członkowskich

(Pełny tekst niniejszej opinii jest dostępny w wersji angielskiej, francuskiej i niemieckiej na stronie internetowej EIOD www.edps.europa.eu)

(2022/C 154/05)

Dnia 8 grudnia 2021 r. Komisja Europejska przyjęła wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wymiany informacji między organami ścigania państw członkowskich. Wniosek jest częścią większego pakietu ustawodawczego, zwanego „kodeksem współpracy policyjnej”, który obejmuje również wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zautomatyzowanej wymiany danych na potrzeby współpracy policyjnej („Prüm II”), zmieniającego decyzje Rady 2008/615/WSiSW i 2008/616/WSiSW („decyzje w sprawie konwencji z Prüm”) oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1726, 2019/817 i 2019/818 (z zastrzeżeniem odrębnej opinii EIOD), a także wniosek dotyczący zalecenia Rady w sprawie operacyjnej współpracy policyjnej.

Wniosek ma na celu ułatwienie organom ścigania równorzędnego dostępu do informacji przechowywanych w innym państwie członkowskim, z zachowaniem istoty praw podstawowych, w tym wymogów ochrony danych, a także zapewnienie wszystkim państwom członkowskim skutecznie funkcjonującego pojedynczego punktu kontaktowego oraz zarządzenie mnożeniu się kanałów komunikacyjnych wykorzystywanych do wymiany informacji w zakresie ochrony porządku publicznego między państwami członkowskimi, przy jednoczesnym wzmocnieniu roli Europolu jako unijnego węzła informacyjnego w zakresie przestępczości w UE.

Choć Europejski Inspektor Ochrony Danych rozumie potrzebę korzystania przez organy ścigania z najlepszych możliwych narzędzi prawnych i technicznych służących wymianie informacji w celu zapobiegania przestępstwom, ich wykrywania lub ścigania, uważa, że niektóre elementy wniosku należy zmienić, aby zapewnić zgodność z wymogami ochrony danych.

Po pierwsze, we wniosku należy jasno określić zakres podmiotowy wymiany informacji i w każdym przypadku ograniczyć kategorie danych osobowych, które mogą być wymieniane na temat świadków i ofiar, zgodnie z art. 6 dyrektywy 680/2016 dotyczącej egzekwowania prawa i podobnie do podejścia przyjętego w załączniku II do rozporządzenia o Europolu (UE).

EIOD uważa również, że zgodnie z zasadą ograniczenia przechowywania przyszła dyrektywa powinna wyraźnie określać, że dane osobowe w systemach zarządzania sprawami pojedynczych punktów kontaktowych powinny być przechowywane jedynie przez bardzo krótkie okresy, które powinny zasadniczo odpowiadać terminom udzielania informacji określonym w art. 5 wniosku.

Ponadto EIOD jest zdania, że państwa członkowskie powinny być zobowiązane, by w poszczególnych przypadkach oceniać, czy i w jakim celu Europol powinien otrzymać kopię wymienianych informacji. We wniosku powinno się również wyraźnie określić wymóg, aby cel ten, wraz z wszelkimi ograniczeniami zgodnie z art. 19 rozporządzenia o Europolu, był przekazywany Europolowi.

W opinii przeanalizowano także i przedstawiono zalecenia dotyczące szeregu innych konkretnych kwestii, takich jak związek proponowanej dyrektywy z istniejącymi ramami prawnymi w zakresie ochrony danych oraz wykorzystanie aplikacji SIENA jako głównego kanału komunikacji między państwami członkowskimi.

1. WPROWADZENIE I INFORMACJE OGÓLNE

1. Dnia 8 grudnia 2021 r. Komisja Europejska przyjęła wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wymiany informacji między organami ścigania państw członkowskich, uchylającej decyzję ramową Rady 2006/960/WSiSW („wniosek”) (1).

(1) COM(2021) 782 final.

2. Wniosek jest częścią większego pakietu legislacyjnego, zwanego „kodeksem współpracy policyjnej”, który obejmuje również:
 - wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zautomatyzowanej wymiany danych na potrzeby współpracy policyjnej („Prüm II”), zmieniającego decyzje Rady 2008/615/WSiSW i 2008/616/WSiSW oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1726, 2019/817 i 2019/818 ^(?), oraz
 - Wniosek dotyczący zalecenia Rady w sprawie operacyjnej współpracy policyjnej ^(?).
3. Celem kodeksu współpracy policyjnej jest usprawnienie, wzmocnienie, rozwinięcie, zmodernizowanie i ułatwienie współpracy w zakresie egzekwowania prawa między odpowiednimi agencjami krajowymi ⁽⁴⁾. W tym względzie wniosek dotyczący dyrektywy ma zapewnić organom ścigania każdego państwa członkowskiego równorzędny dostęp do informacji dostępnych w innych państwach członkowskich, aby zapobiegać przestępstwom i wykrywać przestępstwa, prowadzić dochodzenia lub operacje karne, a tym samym pokonać trudności wynikające z obecnie obowiązujących przepisów na szczeblu krajowym, które utrudniają skuteczny i wydajny przepływ informacji ⁽⁵⁾. Celem wniosku jest zatem ustanowienie ram prawnych, które zapewnią ujednoczenie praktyk krajowych oraz umożliwią lepsze monitorowanie i egzekwowanie przepisów na szczeblu unijnym i krajowym. Ponadto wniosek ma zbliżyć minimalne standardy zapewniające wydajne i skuteczne funkcjonowanie pojedynczych punktów kontaktowych. Te wspólne minimalne wymagania obejmują skład, strukturę, obowiązki, personel i możliwości techniczne.
4. Wniosek, a bardziej ogólnie kodeks współpracy policyjnej, jest powiązany z celami politycznymi kilku dokumentów strategicznych UE w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych, w szczególności ze strategią UE w zakresie unii bezpieczeństwa ⁽⁶⁾, unijną strategią zwalczania przestępczości zorganizowanej 2021–2025 ⁽⁷⁾ oraz strategią na rzecz w pełni funkcjonującej i odpornej strefy Schengen 2021 ⁽⁸⁾. Ponadto wnioski ustanawiające kodeks współpracy policyjnej należy rozpatrywać w świetle trwającej reformy Europolu i rosnącej roli agencji jako unijnego węzła informacyjnego w zakresie przestępczości gromadzącego i przetwarzającego coraz większe ilości danych ⁽⁹⁾.
5. Komisja skonsultowała się z EIOD w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy w sprawie wymiany informacji między organami ścigania w dniu 7 stycznia 2022 r., zgodnie z art. 42 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2018/1725. Uwagi i zalecenia zawarte w przedmiotowej opinii ograniczają się do tych przepisów wniosku, które są najistotniejsze z punktu widzenia ochrony danych.

4. WNIOSKI

33. W świetle powyższego EIOD wydaje następujące główne zalecenia:
 - w motywach należy jaśniej przedstawić związek z istniejącymi ramami prawnymi w zakresie ochrony danych, a ponadto we wniosku należy zrezygnować z odniesień do RODO, ponieważ nie wydaje się ono istotne w kontekście przetwarzania danych osobowych przewidzianego we wniosku;
 - we wniosku należy jasno określić zakres podmiotowy przewidywanej wymiany informacji i ograniczyć kategorie danych osobowych, które mogą być wymieniane na temat świadków i ofiar, zgodnie z art. 6 dyrektywy dotyczącej egzekwowania prawa i podobnie do podejścia przyjętego w załączniku II do rozporządzenia o Europolu (UE).
 - EIOD uważa, że zgodnie z zasadą ograniczenia przechowywania wniosek powinien wyraźnie określać, że dane osobowe w systemach zarządzania sprawami pojedynczych punktów kontaktowych powinny być przechowywane jedynie przez bardzo krótkie okresy, które powinny zasadniczo odpowiadać terminom udzielania informacji określonym w art. 5 wniosku.

^(?) COM(2021) 784 final.

^(?) COM(2021) 780 final.

⁽⁴⁾ Uzasadnienie, s. 2.

⁽⁵⁾ Uzasadnienie, s. 3.

⁽⁶⁾ Komunikat Komisji w sprawie strategii UE w zakresie unii bezpieczeństwa, COM(2020) 605 final.

⁽⁷⁾ Komunikat Komisji w sprawie unijnej strategii zwalczania przestępczości zorganizowanej 2021–2025, COM(2021) 170 final.

⁽⁸⁾ Komunikat Komisji „Strategia na rzecz w pełni funkcjonującej i odpornej strefy Schengen”, COM(2021) 277 final.

⁽⁹⁾ Więcej informacji można znaleźć w opinii EIOD nr 4/2021, https://edps.europa.eu/system/files/2021-03/21-03-08_opinion_europol_reform_en.pdf.

-
- EIOD uważa, że wniosek powinien wyraźnie zobowiązywać państwa członkowskie, by w poszczególnych przypadkach oceniały, czy i w jakim celu Europol powinien otrzymać kopię wymienianych informacji. Wniosek powinien również wyraźnie przewidywać, że o tym celu, wraz z ewentualnymi ograniczeniami zgodnie z art. 19 rozporządzenia o Europolu, informuje się Europol. EIOD zaleca także usunięcie ostatniego zdania motywu 18.

Bruksela, dnia 7 marca 2022 r.

Wojciech Rafał WIEWIÓROWSKI
